

Forsl. t. L. om Kjøb af nogle Jernbaner.

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

Efterat Kjøbenhavns Handelsbank i Begyndelsen af indværende Aar havde gjort Udlæg i Jernbanen fra Randers til Grenaa for Fortrækninger, der vare ydede til Banens Anlæg, og havde stillet Banen til Auktion, blev der, for at tilvejebringe mindelig Overenskomst, af Bestyrelsen for Randers—Grenaa Jernbanefelskab forhandlet om Sagen saa vel med Banken, som med Randers Amtsråd. Resultatet af disse Forhandlinger blev, at Handelsbanken, der mod 1ste Prioritets-Panteobligation havde ydet Selskabet et Laan af 1,000,000 Kr., som forfaldt til 1ste Januar d. A., og endvidere mod 2det Prioritets-Panteobligation og yderligere Kaution af Amtsrådet havde fortrækt Selskabet med 330,000 Kr., som forfaldt til 11te Juni Termin d. A., samt endelig for en Kjøbesum af 170,000 Kr. havde betingelsesvis erhvervet Banens Driftsmateriel, erklærede sig villig til blandt Andet, imod at der betaltes et Afdrag af 770,000 Kr., at give Genstand med Restbeløbet af Jernbanefelskabets Sjæld indtil 11te Juni Termin 1880. Selskabets Bestyrelse anholdt derfor om, at der af Statskassen maatte blive ydet Selskabet et Laan af 770,000 Kr. til Dækning af det nævnte Afdrag, saaledes at der for Laanet gaves 2det Prioritet næstefter 400,000 Kr. i Jernbanen med Bygninger og fast Tilbehør, samt 1ste Prioritet i det til Banen hørende Driftsmateriel, hvorhos den tilbød med Forbehold af Generalforsamlingens Approbation at forpligte Selskabet til, naar det forlangtes inden 1ste August 1879, at overdrage Statskassen Banen med alt fast og løst Tilbehør paa de Betingelser, som maatte blive bestemte ved Lov, dog at Nederlaget i det mindste bestemtes til et saa højt Beløb, at samtlige Selskabets Forpligtelser derved kunde dækkes.

Man maatte nu ogsaa anse det at være i Statskassens velforstaaede Interesse at søge forhindret, at Jernbanen blev solgt ved offentlig Auktion, hvorved ikke blot det af Statskassen ydede Tilskud af 80,000 Kr. pr. Banemil, for hvilket Beløb Statskassen er Aktionær i Foretagendet, utvivlsomt vilde være tabt, og dermed tillige den deraf følgende Medbestyrelse af Banen, men ogsaa den paa sidste Rigsdag fremkomne Tanke om et eventuelt Kjøb for Statskassens Regning af de private Sidebaner til Statsbanerne maatte befrygtes at blive i høj Grad vanskeliggjort for denne Banes Bestemte. I Genhold hertil troede man at burde yde sin Understøttelse til at bringe en saadan Ordning tilveje, hvorved Fare for et Uvædsalg af Banen i alt Fald blev fjernet for et Lidrum af 2 Aar, medens der samtidig blev reserveret Lovgivningsmagten fuldstændig Frihed til at tage Bestemmelse om en eventuel Overtagelse af Banen for Statens Regning inden den i Loven af 23de Maj 1873 og Koncessionen af 5te Juni 1874 bestemte Tid.

Man erklærede sig derfor villig til at yde det begjærte Laan paa de af Bestyrelsen tilbudte Bilkår, dog at Generalforsamlingens Samtykke hertil forud erhvervedes. Efterat dette er blevet meddelt, er det ovennævnte Laan blevet ydet Selskabet mod den tilbudte Sikkerhed og 4½ pCt. aarlig Rente.

Kort efter at der saaledes var truffet en Ordning med Hensyn til Randers—Grenaa Banen, fremkom der ligeledes fra Bestyrelsen for Jernbanen fra Aarhus til Nyomgaard Tilbud om at overdrage denne Bane til Staten. Bestyrelsen var bleven ledet hertil dels ved den Betragtning, at det, naar Randers—Grenaa Banen blev Statsbane, i Længden vilde være mindre heldigt at bevare Aarhus—Nyomgaard Banen som en selvstændig Bane, dels og navnlig ved de Vanskeligheder, den havde at kæmpe med, for at skaffe de til Anlæggets Fuldførelse nødvendige Midler. I saa Henseende fremhævede Bestyrelsen, at Selskabet i sin Tid var blevet stiftet paa Grundlag af en Aktietegning af Kommuner og Private, som med Tillæg af Statens Tilskud efter Loven af 4de Maj 1875 maatte anses for fyldestgørende, men at forskjellige Omstændigheder imidlertid havde gjort betydelige Skaar i den oprindelige Beregning. Foruden at de Præferenceaktier til et nominelt Beløb af indtil 1 Million Kroner, som det var blevet Selskabet tilladt forlods at udstede, ikke under de i de senere Aar indtraadte Pengesforhold paa nogen Maade havde kunnet anbringes tilnærmelsesvis til pari, havde fornemlig den Omstændighed, at Banen ved Lov af 4. Maj 1875 havde faaet en større Længde og forandret Retning, hvorved den fjærnedes fra Egne, der da traadte tilbage i Aktietegningen, og endelig, at Mange paa Grund af de daarlige Tider ikke havde kunnet indbetale de tegnede Aktiebeløb, bevirket, at de til Raadighed staaende Midler ikke havde kunnet bestribe Udgifterne ved Anlægget, navnlig efter at det havde vist sig, at Expropriationsomkostningerne, hvoraf ifkun et Beløb af 50,000 Kr. pr. Mil afholdtes uden Udgift for Selskabet, oversteg denne Sum, og at adskillige Udgravingsarbejder ved Baneanlægget vare blevne betydelig dyrere end paaregnet. Efter tidligere at have optaget et Laan paa 600,000 Kr. hos Handelsbanken, var Selskabet i den Nødvendighed yderligere at maatte søge tilvejebragt 150,000 Kr. for at dække Resten af Anlægssummen. Dette Beløb maatte være til Stede inden 1ste September d. A., men Bestyrelsen saa ingen Udvej hertil, naar Staten ikke vilde træde til, og den tilbød derfor, naar dette skete, at ville søge Generalforsamlingens Samtykke til for en Kjøbesum, der var lig de nævnte, dels gjorde dels forestaaende Laan af i Alt 750,000 Kr., og et Beløb, der svarede til Halvdelen af den af Kommunerne og Private tilstuede Aktiekapital